კვირა. 4 მარტი 1928 წ. № 142 წელიწადი მეხუთე ფასი 15 კაპ.

ტარტაროზი

„უებარი წამალი"

1. უძილობა სჭირდა და თეთრად ათენებდა ღამეებს... ვერავითარმა წამალმა ვერ უშველა მას... ისევ იტანჯებოდა იგი...

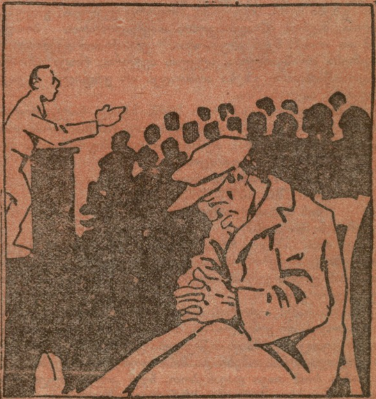

2. ერთხელ, შემთხვევით იგი დაესწრო მოხსენებას... და. ოი საკვირველებავ!.. ცოტა ხნის შემდეგ მასაც სხვებსავით ტკბილათ ჩაეძინა.

3. მას შეხვდა ამხანაგი, რომელიც მასავით უძილობით იტანჯებოდა. ამხანაგს ასწავლა უებარი წამალი უძილობის წინააღმდეგ და

4. წაიყვანა მოხსენებაზე... მომხსენებელმა, თითქოს „ნანას" უმღერის მაყურებლებსო, მთელი დარბაზი დააძინა... ტკბილათ ეძინათ ორივე ამხანაგს...

პროვინციიდან ალმასკომის თავმჯდომარე (რა საჭიროა დასახელება) გვწერს:

ჟურ. „ტარტაროზში“ მოთავსებული ცნობა ჩვენი სოფლის შესახებ არ შეეფერება სინამდვილეს. მართალია გზები ჩვენს სოფელში, როგორც ყველგან, გაფუჭებულია, მაგრამ ეს ალმასკომის თავმჯდომარის ბრალი ხომ არ არის?! ჩვენ ვმუშაობთ. ერთბაშათ ყველაფრის გაკეთება არ შეიძლება. სტყუის ავტორი, როცა ამბობს: „ასეთი წამხდარი გზები არასოდეს არ ყოფილა, კაცი ტალახში იღუპება“-ო.

მისი უვიცობა აშკარათ სჩანს მისივე სიტყვებიდან. მას ძველი „დედაენაც“ არ წაუკითხავს (ან და ზარმაცობდა და არ სწავლობდა), ალბათ, თორემ შიგ ნახავდა:

კამეჩი წევს და იცოხნის
თავის ამინდი ჰგონია....
ლაფში ჩაფლული ურემი
შინ მიტანილი ჰგონია.

რას ნიშნავს ეს?

ეს იმას ნიშნავს, რომ, ალბათ, მაშინაც ყოფილა ცუდი გზები (და უფრო უარესიც, ვიდრე ეხლა). კამეჩი რომ ლაფიდან ურემს ვერ ამოიღებს, ცხადია, გზები მეტად გაფუჭებული ყოფილა.

მაშასადამე: ავტორის თქმა, რომ „ასეთი ცუდი გზები არასოდეს არ ყოფილა“-ო, არის ჭორი და სხვა არაფერი. როდესაც ხალხმა ეს თქმულება გამოიგონა, მაშინ ხომ არ ყოფილა ალმასკომები და მისი თავმჯდომარეები?!

ამას რომ თავი დავანებოთ, ჩვენ კიდევ შეგვიძლია მოვიყვანოთ სხვა ხალხური ბრძნული თქმულებები, რომლებიც ჩვენს სასარგებლოთ ლაპარაკობენ. მაგ.:

წინა კაცი, უკანა კაცის ხიდია-ო.

რას ნიშნავს ეს?

ესეც იმას ნიშნავს, რომ შარა-გზები მაშინაც არ ყოფილა დღევანდელზე უკეთესი.

როცა წინ ვინმე მიუძღვის კაცს, თუ გზაზე ტლაპოა ან ორმო, შიგ ჩავარდება წინამძღვარი და მით სიგნალს აძლევს უკან მომავალს:

— შესდექ, თორემ შენც ჩემსავით დაგემართებაო.

ასეთია ამ თქმულების ნამდვილი შინაარსი. თუმცალა სიტყვა-სიტყვით რომ გავიგოთ, მაშინ მეორე აზრსაც გამოვიტანთ აქედან.

მივუდგეთ სიტყვა „ხიდს“, ხიდის ნამდვილი მნიშვნელობით.

—

წინა კაცი უკანა კაცის ხიდი (ამ სიტყვის თავისი მნიშვნელობით), მაშინ არის, როცა „წინა კაცი“ გზაზე ორმოში თუ ტლაპოში გადაყირავდება მთელი თავისი სიგრძით იმნაირათ, რომ „უკანა კაცი“ მის ზურგზე, როგორც ხიდზე, არხეინათ გაივლის და მით გავა მეორე ნაპირათ სამშვიდობოზე.

კიდევ ერთი თქმულება:

„ურემი რომ გადაბრუნდება, გზა მასუკან გამოჩნდებაო“.

რატომ უნდა გადაბრუნდეს ურემი, თუ კი გზა კარგი არის?

ცხადია — არ გადაბრუნდება.

მაშასადამე: მაშინაც, როცა ხალხი ამ თქმულებას ხზნიდა, მაშინაც არ ყოფილა კარგი გზები... და ეხლა კი გამომხტარა თქვენი კორესპოდენტი და გაიძახის: — „ასეთი ცუდი გზები არასოდეს არ ყოფილა“-ო.

ერთი სიტყვით და ამგვარათ, გზების უვარგისობაში თავმჯდომარე უდანაშაულოა. ერთბაშათ ყველაფრის გაკეთება შეუძლებელია.

ბოლოს. რაც შეეხება იმას, რომ ასეთ გზებს დიდი ზარალი მოაქვს სოფლისთვისო, ამაზე უნდა მოგახსენოთ, რომ ეს ასე არ არის,—პირიქით, სარგებლობაც მოაქვს. ინებეთ ცოცხალი მაგალითი:

ჩვენს სოფელში ხუთი კაცი დამთვრალიყო სამიკიტნოში. საღამოს, როცა სახლში წავიდნენ, ჩაფლულიყვნენ გზაზე ტლაპოში.... ის დღე დღეთ დასთვალეს და მას შემდეგ მე ისინი მთვრალი არ მინახავს.

დარწმუნებული ვარ: გზები რომ კარგი ყოფილიყო და მათ არ მოსვლოდათ ასეთი საჯაყი საქმე, ისინი ლოთობას არ დაეთხოვოდნენ.

მაგრამ ყველა ამასაც თავი დავანებოთ. ავტორის უსუსურობას სხვა მიდგომითაც დავამტკიცებთ.

ადამიანი ასე არ უნდა დაწვრილმანდეს და დაკნინდეს, როგორც ეს თქვენს კორესპოდენტს მოსდის. ჭურში ხომ არ ზის? გადახედოს რა ხდება ჩვენში!? განა დროა დღეს ასეთ წვრილმანებზე წერა? დღეს, როცა მთელი საბჭოთა კავშირი გიგანტიურ მუშაობას აწარმოებს მსოფლიო პირველი პროლეტარული სახელმწიფოს შესაქმნელათ; დღეს, როცა დღის წესრიგში დაკვრითი საკითხად სდგას ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, ელექტროფიკაცია და ამათ შესახებ სესხი გამოდის; დღეს, როცა სოფლის მეურნეობას განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა და უკვე გამოცემულია ამ საქმისათვის საგლეხო მეურნეობის სესხი; დღეს, როცა მთავრობის ლოზუნგია: „ტრაქტორიზაცია სოფლის“... „ძლიერი ავიაცია მტრების საწინააღმდეგოთ“... დღეს, როცა ჩვენი ქვეყანა ისერება ოთხი ნისგზის ხაზებით; შენდება უამრავი ზაჰესები, რიონჰესები და სხვები.... დღეს, როცა კოოპერაცია და სახელმწიფო ვაჭრობა აქრობს კერძო კაპიტალს და ნეპის მემკვიდრეობას; დღეს, როცა ყოველი ჭეშმარიტი საბჭოთა მოქალაქე ყურადღებით ადევნებს თვალყურს მსოფლიო ამბებს და ჩემბერლენ-პილსუდსკის ყალთაბანდობას საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ,—აი, ასეთი გრანდიოზული მოვლენებისა და გიგანტიური მუშაობის დროს, გამოსულა თქვენი კორესპოდენტი და მაკრიტიკებს: „სოფლის შარა-გზების შეკეთებას ჩვენი ალმასკომის თავმჯდომარე ყურადღებას არ აქცევს“-ო.

მე არც მის წერილზე მინდოდა ყურადღების მიქცევა, მაგრამ თუ ვაგზავნი ამ წერილს მხოლოდ იმისთვის, რომ ჩემი საყვედური გამოვუცხადო რედაქციას, რომელიც, კიდევ ვიმეორებ, ასეთი გრანდიოზული მოვლენებისა და გიგანტიური მუშაობის დროს „დათვურ სამსახურს“ გვიწევს.

ამხანაგური შენიშვნით მოგაგონებთ, ერთხელ კიდევ ვიმეორებ, რომ ასეთი გრანდიოზული მოვლენებისა და გიგანტიური მუშაობის დროს, არც გასაკვირია, რომ კაცს გამორჩეს ისეთი წვრილმანი საქმეები, როგორიც არის სოფლად გზების შეკეთება-გაკეთება.

დეე, ჯერ შევქმნათ ინდუსტრია, ელექტროფიკაცია, ტრაქტორიზაცია და შემდეგ ასეთი წვრილმანების გაკეთება, ადვილი გაგვიჭირდება.

ეს კარგად უნდა ახსოვდეს რედაქციას და ტყუილუბრალოთ არ უნდა „გვცხებდეს“ სოფლად მომუშავე ამხანაგებს.

ამხანაგური სალამით ტალახეთის
თემკომის თავმჯდომარე: ენუქი.

კონკურსი საუკეთესო სექციაზე

გამოცხადებამდე

გამოცხადების შემდეგ

რთხის შესახებ

კინოს შემდეგ კირკიტაძე მკლავში ხელგაყრილი მიაცილებდა მასთან ერთად განყოფილებაში მბეჭდავ ქალს, უკანასკნელი ისე გულჩვილად ქინდრობდა და მიკვროდა გამცილებლის ხმელ მკერდს, რომ გულაჩუყებულ კირკიტაძეს მძაფრი სურვილი დაებადა გადაეშალა უმანკო ქალის წინ თავის მრავალტანჯულ ცხოვრების ფურცლები.

— ჩემო კარგო, დღეს, როდესაც ჩვენ ასე გულახდილად გამოვუტყდით ერთმანეთს ლამაზსა და მარადიულ სიყვარულში, როდესაც მტკიცე, სალ კლდესავით ურყევი სიტყვა მივეცით ერთმანეთს, დიდი დანაშაული იქნებოდა, რომ დამემალა შენგან ზოგიერთი ჩემი ნებსითი თუ უნებლიეთ შეცდომებანი...

ამ საზარელ სიტყვების შემდეგ მბეჭდავი ქალი კიდევ უფრო მაგრად მიეკრა კირკიტაძეს, ისე მაგრად, თითქოს ეს-ეს არის საშინელი გრიგალი უნდა ამოვარდეს და მოგლიჯოს სამუდამოდ კირკიტაძის თბილ მკერდს.

კირკიტაძემ ამოიოხრა.

— მაგრამ, ჩემო ძვირფასო, ეს იყო მხოლოდ სიზმრები, ცუდი სიზმრები, რომლებიც შენთან გაცნობამ, შენთან ერთმა საუბარმა და გასეირნებამ აღმოფხვრა მთლიანად ჩემს გულის სიღრმიდან და წარშალა სამუდამოდ მეხსიერებიდან...

პირველად ეს მოხდა ცამეტ-თოთხმეტი წლის უკან, შენ თვითონ გამოიანგარიშებ თუ რა ახალგაზრდა ვიყავი მაშინ.... თუმცა არც ისე, მაგრამ, ხომ იცი, მამაკაცისათვის ამას დიდი მნიშვნელობა არ აქვს... როგორ მოხდა ყველაფერი, დღესაც არ ვიცი... როდესაც ოდნავად გამოვერკვიე, უკვე ცოლიანი ვიყავი. მხოლოდ, როდესაც სავსებით გონს მოვედი, მზითევის ნიშან-კვალიც აღარ სჩანდა.

ვცხოვრობდით ბედნიერად. იმ დროს, როდესაც მე მამულ დედულის გაყიდვით ვერთობოდი, ჩემი ცოლი ათას საქველმოქმედო საზოგადოებებში იყო ჩაბმული და ქალთა უფლებობა სრულებითაც არ უშლიდა ხელს.

თვე არ გავიდოდა, რომ ერთი გრანდიოზული საქველმოქმედო სალამო არ მოწყობილიყო მის თაოსნობით.

აი, სწორედ ერთმა ასეთმა სალამომ დაანგრია ჩვენი ტკბილი ოჯახური ცხოვრება.

ეს სალამოც საქველმოქმედო იყო. შემოსავალი ფრონტზე მყოფ ჯარისკაცებისათვის საჩუქრების საყიდლად უნდა გადადებულიყო.

ვინაიდან სალამო რაღაც არაჩვეულებრივი უნდა გამოსულიყო, როგორც ჩემი ცოლი, ისე სხვა წარჩინებულ პირების ცოლები რამდენიმე თვით ადრე ემზადებოდენ ამ დღესასწაულისათვის და საქველმოქმედო საზოგადოების სხდომებიდან პირდაპირ თავიანთ მკერავებისაკენ მიეშურებოდენ.

სალამო მართალაც საუცხოვო გამოვიდა. შეწირვების დროს, ექსტაზში შესულმა ჩემმა ცოლმა ფრონტის სასარგებლოდ გამოაცხადა:

— ხელზე კოცნა— თუმანი!..

— ცოტა ზევით, მკლავზე— ორი!..

— კიდევ უფრო ზევით, ლოყაზე—ხუთი!..

— ცოტა ქვევით, ტუჩებზე— ათი!

დანარჩენზე ნიხრი არ ყოფილა გამოცხადებული. რა-

მოდენიმე წუთში ისეთი რიგი გაჩნდა, რომლის მსგავსი არ მოლანდებია 1919 წელს.

ეს იყო და ეს. ამის შემდეგ მე ჩემი ცოლი აღარ მინახავს. ვიღაც პრაპორს (მაშინ პრაპორშჩიკები დიდ გასავალში იყვნენ) ეხელთა დრო და შეწირვების გათავების შემდეგ ერთ მყუდრო ადგილას ისე დაეწია გამოცხადებულ და გამოუცხადებელ საგნებზე ნიხრი, რომ ამის შემდეგ ჩემი კანონიერი ცოლი პრაპორს მთლიანად გაჰყოლოდა თან.

კირკიტაძე შეჩერდა. მხოლოდ მბეჭდავმა ქალმა კი ოცნებით მინაბა თვალები. შესაფერ პაუზის შემდეგ კირკიტაძემ კვლავ განაგრძო თავის ცხოვრების ფურცლების გადაშლა:

— მაგრამ, ჩემო კარგო, ეს იყო მხოლოდ ცუდი სიზმარი და ჩვენი უმწიკვლო სიყვარული ძოგონების ღირსადაც კი რა გახდის მას!..

მეორე მოხდა 1920 წელს.

გავიცანი მე იგი ერთ ფურნეში მჭადისათვის რიგში დგომის დროს.

როდესაც მისი რიგი მოვიდა, მეფურნემ ისეთი ნაჭერი აუწონა, რომ კანი ცალკე დარჩა და გული ცალკე.

— ბატონო,— ჰკითხა მან წკრიალა ხმით მეფურნეს,—მაგისთანა საძაგელ ნაჭერს ქალიშვილი კი არა, ვაჟკაციც ვერ გაეკარება.

— უკაცრავად!— შეუტია მეფურნემ.— ქალი და კაცი კარგი ხანია გათანასწორებული არიან... ორივეს ერთნაირი უფლება აქვს მისცეს კენჭი არჩევნების დროს!..

მეფურნე მართალი იყო, ამიტომ ისევ მე გავუცვალე ჩემი ნაჭერი ქალს თავის ნაჭერზე.

ამის შემდეგ ჩვენ ძლიერ დავმეგობრდით. მე ხშირად მივდიოდი მასთან სტუმრად და იშვიათად მივსულვარ ისე, რომ ლობიან მჭადის ზორბა ნაჭერი ან ერთი კოლოფი სახარინი არ მიმეტანა.

რამოდენიმე ხნის შემდეგ ჯვარი დავიწერეთ კიდეც. ვცხოვრობდით, როგორც სხვები. ვმსახურობდით ორივე. რადგანაც უფლებებში ორივე გათანასწორებული ვიყავით, ამიტომ ისიც ნახევარ გირვანქა პურს ღებულობდა და მეც. ხარისხიც კი ერთი და იგივე იყო, რომ ერმთანეთისთვის არ გვესაყვედურებია.

ბოლოს, ერთ დღეს ჩემმა ცოლმა თვით მინისტრიც კი გაიცნო. ამაზე უკეთესი რა იქნებოდა. ყველანი ბედნიერი ვიყავით: მინისტრიც, ჩემი ცოლიც და მეც.

მაგრამ, როდესაც საერთო უბედურება მოხდა, არევდარევის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ მინისტრს არხივთან და სხვადასხვა სავალიუტო საქონელთან ერთად ჩემი ცოლიც გაეყოლებინა თან ბათომისაკენ და შემდეგ კიდევ იმის იქით...

დღეს ჩემი ცოლი მგონი საფრანგეთში უნდა იყოს...

აქ მბეჭდავი ქალი შურით სავსე თვალებით შეაჩერდა გაჩუმებულ კირკიტაძეს. უკანასკნელი კი განაგრძობდა:

— მაგრამ, ჩემო უძვირფასესო, ჩვენი დიადი და განუზომელი სიყვარული მალე დაგვავიწყებს ამ ცუდ სიზმარსაც... დაგვავიწყებს იმ მესამესაც, რომელსაც ამ ერთი წლის უკან ჰქონდა ადგილი...

ვნახე მე იგი ერთ კრებაზე. მოკლედ თმა შეკრეჭილი, პორტფელით ხელში და პაპიროსით კბილებში შემოვიდა ის კრებაზე. ვისხედით ერთმანეთის გვერდით. თუმცა მისი თამბაქოს ბოლი ბევრს გვაწუხებდა, მაგრამ ვიცოდით, რომ აქტიური მომუშავე ქალი უპაპიროსოდ ვერ გაძლებდა. მალე გამოველაპარაკეთ. კრების დასასრულ მან დამარტყა ვაჟკაცურად მხარზე ხელი და ბოხი ხმით ჩამომძახა:

— ვინ რა!.. სად რა!.. პრინციპიალურად ხომ ერთ და იგივე პლატფორმაზე ვდგევართ. თანასწორობის გამო დედაკაცსაც უფლება აქვს მოიქცეს მამაკაცსავით... ამიტომ, თუ თქვენ საწინააღმდეგო არაფერი გაქვთ— მე ცოლი, თქვენ ქმარი!.

უარის თქმა უხერხული იყო.

მალე ცოლქმარი გავხდით... დღეს, ბედნიერ შემთხვევაში, ვხედავ ჩემს ცოლს დილის რვა საათიდან ცხრა საათამდე. დანარჩენ დროს მას ახ სძიავს ახ როგორც აქტიური და ორგანიზატორი ქალი კრებებზე და სხდომებზეა.

ხშირად მივლინებაშიაც მიდის. მაგალითად ეს ერთი კვირა სრულებით აღარ მინახავს. გავიგე მოსკოვში უნდა იყოს მივლინებული... დანამდვილებით კი არ ვიცი...

კირკიტაძე კვლავ შეჩერდა. შემდეგ ათრთოლებული ხმით დაუმატა: —მაგრამ, ჩემო საყვარელო და შეუდარებელო... დაივიწყე ეს ცუდი სიზმარიც... როდესაც გული გაშუქებულია ახალ, ნამდვილ და სპეტაკ სიყვარულით, ცოლთან გაყრა სულ ადვილი საქმეა... შემდეგ კი ვიცხოვრებთ ერთად... ბედნიერად... დაუსრულებლივ...

გამოთხოვების ჟამი დადგა, რადგან უკვე ქალის ბინასთან იყვნენ. უკანასკნელად ქალმა მორცხვად ჩასჩურჩულა კირკიტაძეს:

— ჩემო რაინდო და პრინცო... დამივიწყებია ყველაფერი... ყველაფერი!.. მე მჯერა, რომ შენ მუდამ ერთგული იქნები ჩემი... მაშ ასე ჩემო: შენ გაეყრები იმ საძაგელ ცოლს... ჩვენც მაშინათვე დავიწეროთ ჯვარს სიონში... ისეთ ქორწილს გადავიხდით, რომ მთელი თბილისი გაკვირდეს... შემდეგ შენ დაიქირავებ სოლოლაკში სამოთხ ოთახიან ბინას... მოვაწყობთ საუკეთესო ავეჯეულობით... შემდეგ გავმართავთ საუცხოვო საღამოებს და ბალებს... შემდეგ შენ მოახერხებ ისე, რომ ჩვენ საზღვარგარეთ გავემგზავრებით, მაგალითად საფრანგეთში... შემდეგ დავბრუნდებით... და ვიცხოვრებთ ბედნიერად... ბედნიერად... მე რა თქმა უნდა აღარ ვიმსახურებ... არც მივლინებებში ვივლი, როგორც ეხლა შენი ცოლი... შენ კი, ჩემო კარგო, იმუშავებ ძველებურად... ივლი როცა გინდა და რამდენიც გინდა მივლინებებში, რადგან მე ჩემს თავს ნებას არ მივსცემ იოტის ოდენაც ხელი შევუშალო საყვარელ ქმრის საქმეებს... ახ, რა მშვენივრად ვიცხოვრებთ, რა ბედნიერი ვიქნებით!..

გამოთხოვების შემდეგ კირკიტაძე ცივ ოფლადდასხმული მოდიოდა შინისაკენ.

სინემატო.

— მე რომ მოვკვდე, შენ რას იზამ, გრიშა?
— რას ამბობ!.. ჭკუიდან შევიშლეიი!
— და შემდეგ ცოლს შეირთავ!
— ოო, ეს კი არა... არც იმდენად შევიშლები, რომ მეორეჯერ ცოლი შევირთო.

მკვდრისაც კი ეშინიათ

მილანში (იტალია) ფაშისტებმა ციხეში აწამეს და მოკლეს კომუნისტი სოლი, რომლის გვამი ჩასვეს კუბოში და შეიარაღებულ პოლიციის თანხლებით დაასაფლავეს.

(გაზეთებიდან).

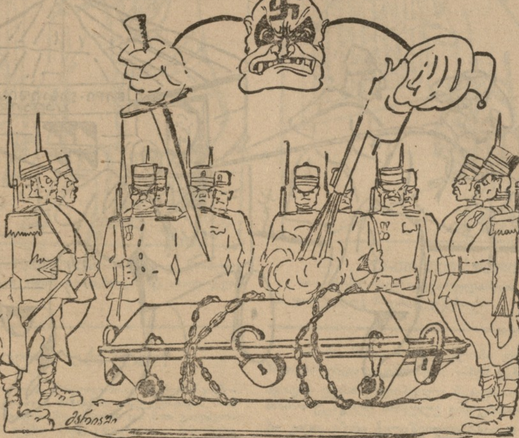

კონტრაბანდისტი ბუჭა

ჩამწარდა ბუჭა ელანძეს თავისი ახალგაზრდობის მოგონება. გაუმწარდა მოხუცება... სოფლელი აზნაურის პირობაზე მანაც შესაფერად მოჭამა სოფელი, თავის დროზე პურ-ღვინო არ აკლებია და მწევარ-მეძებარ-მიმინო. მამაპაპეული ქონება შემოეჭამა, მის „კეთილშობილებასაც" ფასი დაეკარგა და უკვე ხანში შესულმა დატოვა თავისი სამშობლო სოფელი და სამაზრო ქალაქს შეეფარა.

საბჭოთა მთავრობის დეკრეტებს. ბუჭა სიხარულით შეხვდა, „ცარიელ კაცს საბაჟოზე მიუხარია", ბუჭაც ცარიელი გახლდათ. ჩამოსართმევი არაფერი ჰქონდა, გარდა „კეთილშობილებისა" და ცარიელი „ღირსება" რაღათ ეპრიანებოდა.

— მე ვიცოდი, რომ მამაპაპის ცოდვა არ შემრჩებოდა. ვიცოდი რომ ერთ დროს აზნაურობასაც ჩამომართმევდნენ და მამულსაც, ამიტა იყო, რომ სხვის დეკრეტს მე თვითონ დავასწარი... ყორიფელს ჭკვა უნდა! დაიტრაბახებდა ბუჭა.

და იყო თავის ხვედრის მადლიერი მაგრამ...

ერთ „მშვენიერ დღეს", ბუჭას შორეული ნათესავი ქვრივი სონია მიადგა კარებზე ეტლით და კოხტა ჩემოდანი რედიკულით, კოპწიათ გამოწყობილი, ლორიგანის სურნელებით ამქორებული ჩაეხვია ბუჭას და მხურვალეთ ჩაჰკოცნა.

ბუჭა ჰეპელა სტუმარს მდიდრულად და გულწრფელად დაუხვდა...

მეორე დღეს, მოგვიანებით გამოღვიძებულს სტუმარს ამბავი—ხაბარი გამოჰკითხა.

ბუჭას უნდოდა გაეგო, თუ რითი ცხოვრობს ასე ლამაზათ და უკლისათ. სონია გაუტყდა და უთხრა, რომ ის კონტრაბანდ საქონელს ასაღებს და ძლიერ ბევრი შემოსავალი აქვს.

მთლად ქვეყანა ასე ცხოვრობს მე ხომ არ ვარ სულთწმინდა.

ეშმაკური ღიმილით ჩაალიღინა მაქციერა სონიამ.

ერთი თვე დაამოგვალა სონიამ ბუჭას ოჯახში.

ბუჭა ძლიერ ხშირად სახლში ღამეც არ მოდიოდა, ორი-სამი დღით თავისი ზუოგძაგარა ლაფში ცხენით სად იყო არავინ იცოდა.

ყოველივე მზათ იყო.

საიდუმლოთ შეიკერა ახლათ - ახალი საზან-ლები, მუთაქა და ბალიში, ყველა ჩვეულეთივზე ზორბა და მოზოდილი.

ბუჭაც „დალოგინდა", ძლიერი ავათყოფი შეიქნა... მნახველებმა გაიგეს, რომ მისი გადარჩენა საეჭვოა, თუ თფილისში არ წაიყვანეს და იქ პროფესორებმა აპერაცია არ გაუკეთეს.

მგზავრობა და ჭირისუფლობა სონიამ იკისრა.

—კვნესითა და „ვაი ნენავ მოვკვდი, შინ მაინც მომკვდარიყავი"-ს ძახილით ჩასვეს კი არა, ჩააგდეს, ბუჭა ეტლში. ახალ შეკერილი ქვეშაგებ - ზედსახურით მომაკვდავი ბუჭა რიგს გარეშე, მილიციონერის (ზოგნი ამბობენ ჩეკისტისო) დახმარებით რონოდაში შეიყვანეს. მისი კვნესა-კუთილი, ცოლის ცრემლით გამოთხოვება ქვასაც კი ატირებდა.

— შენ იცი და შენმა ქალობამ, ჩემო სონია; შენ გაბარებ ჩემს მარჩენალს, ჩემს მოცინარ-მოტირალს; თუ მომინატროს და საქმეს გლახათ დაატყო, ტელეგრამა დამირტყი!

— კი ბიცოლა, კი, შენ ნუ გეშინია; უნივერსიტეტის

„ცენტრალიზაცია“

დიდ-ჯიხაიში ყველა დაწესებულებებს თავს უყრიან ალმასკომის ახლოს, რაც იწვევს სამართლიან საყვედურს ადგილობრივ მცხოვრებლებში.

(ბაბაიკა)

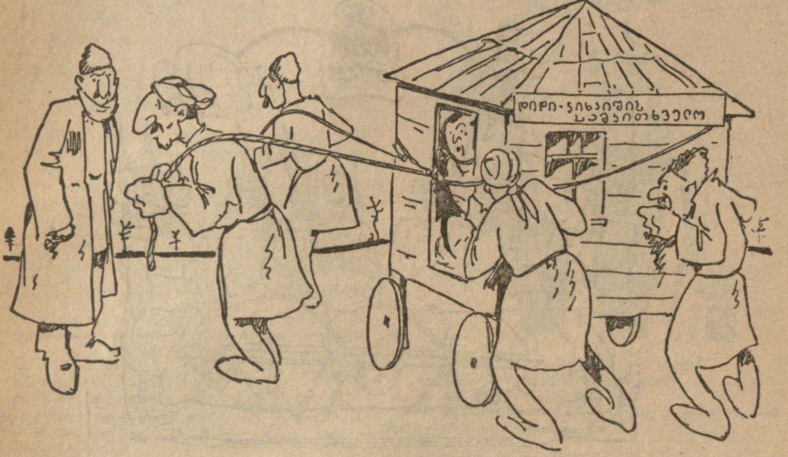

ხამკითხველოს მეთვალყურე (შეშინებული): —რა ამბავია? სად მიდის ეს ხამკითხველო?
— ნუ გეშინია, ქალიშვილო! ალმასკომთან მიგვაქვს!

პროფესორებს დავასევ; ნუ გეშინია, არაფერს არ მივაკლებ, ჩემო ბიცოლა!

თბილისის სადგური.

სონიას წესრიგის დამცველებიც ეშველებიან ავათმყოფის გადმოყვანაში.

ბუჭა უკვე სონიას ოთახშია. უცხო ალარავინ არის... ბუჭაც აღარ კვნესის; ვაი ნენავ მოვკტის აღარ იძახის...

სონია საქმეზე მიდის. საქმე კი დიდი აქვს გასაკეთებელი — ავათმყოფის საბან-ლეიბ ბალიშ-მუთაქა უნდა გაასაღოს... რამოდენიმე საათის შემდეგ დაღონებული ბრუნდება.

— ჩემი კაი მუშტარი, ვისთანაც მე საქმე მქონდა, ბაქოში წასულა; ამხანაგისთვის დაუბარებია, რომ საქონელი იქ ბაქოში წაუღოთ, რადგან იქ თურმე ორჯერ მეტათ ღირებულა. ეს ძლიერ კარგია, ორივეს ორჯერ მეტი მოგვიწევს, მაგრამ მე იმას ვწუხვარ, რომ შენ ზინ ადრე ვერ ჩახვალ; ოცი დღე მაინც დაგაგვიანდება და ბიცოლა შეშინდება.

— რა უყოთ, მერე ბიძია; საქმე კი გაკეთდეს, ხეირი იყოს და ოცი დღის მერე იყოს. უცბათ რომ ჩევიდე მძიმე ავათყოფობის შემდეგ, არც ისვარგა.

— შენ გენაცვალოს, ჩემო ბიძიკო, შენი სონიე, რა ჭკვიანი ხარ! აბა წავალ მე და იმ კაცს მევიყვან; დროით დევიბაროთ; ვინ იცის, სხვა დროა; ახლა კედელსაც ყური და ენა აქვს...

გავიდა, ოცი დღე, ორი, სამი თვე და... და ორმოცი დღეც...

ბუჭა და სონია ეხლაც ციხეში სხედან. ქვეშაგებ-სახურავი (საბან-ლები და მუთაქა-ბალიში) რომ არ ჩამოერთმიათ, ეხლა სახლში იქნებოდენ და ფულსაც ბევრს მოიგებდენ.

პიტნა.

ტკბილი სიზმარი

ტყიბულის მაღარო

გამოცანა: რასაც ძილის წინ ინატრებ, იგი სიზმარში აგისრულდებაო.

მართალია: სიზმარსა და ცხადს შორის არის მცირეოდენი განსხვავება, მაგრამ რა მენაღვლება — სიზმარში მაინც მეღირსოს ის, რაზედაც ყოველდღე ვოცნებობ.

დამესიზმრა: თითქოს ვიყავი მაღაროების დირექტორის ძმისწული, თუ მამიდაშვილი (ეს სულერთია), ხიდარაძე თუ ფურცელაძე, კარგად აღარ მახსოვს (ესეც სულერთია), თუ გინდ ახლათ მისული ხუსკივაძე; ერთი სიტყვით—ვიყავი დირექტორის ნათესავი.

ვნახე სიზმარში: მე უმუშევარი კი აღარა ვარ,—არამედ მშვენიერი თანამდებობის პირი გახლავარ... ჩემი ცარიელი ჯიბე ფულებით ამოვსებულია... მარტო პურის მაგიერ გემრიელ საჭმელებს მივირთმევდი.. კარგად ძაცვია... კარგად მახურავს.:::: რა კარგია ასეთი ცხოვრება... არ მინდა გამეღვიძოს არასოდეს::: მინდა ვიყო ამ სიზმარში... მაგრამ....

გამომეღვიძა.

მე იგივე საწყალი ვარ... მე არა ვარ დირექტორის ნათესავი:....

ო, როგორი მშვენიერი ცხოვრება (სიზმარში რომ ვნახე) დამეკარგა! გეფიცებით ქრისტე-ღმერთს და მის დედმამას, (თუ საჭირო იქნება იოსებსაც, რადგან მარიამს ეწყინება რომ დავაშოროთ ერთმანეთს), რომ იგი სიზმარი ისევ მენატრება.

„ცაცახი“.

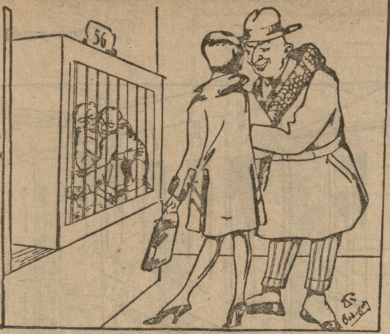

ახალად დაქორწინებულნი:— ხედავ, მაიმუნები როგორ ეალერსებიან ერთმანეთს, როგორც ახალ ჯვარდაწერილნი?!

ერთი თვის შემდეგ

— ესენი ისევ სიყვარულით ცხოვრობენ... ჩვენ კი ყოველდღე ჩხუბი გვაქვს...

გატეხილი არშინი

ებრაელებს, როგორც მთელ საბჭოთა კავშირში, ქუთაისის მაზრაშიაც აძლევენ მიწას, რომ ხელი მიჰყონ მეურნეობას და მით გააუმჯობესონ თავისი მძიმე ცხოვრების პირობები, რომლებშიაც ამჟამათ იმყოფებიან.

— ელოა ლამეს*) შენც იყავი იმ კლუბში!

— შევიხედე ბიძია და ისევე წამოვედი, თორა თუ მწამს.

— რა მოგარბენინებდა! გეგეგონა ერთი რა ილაპარაკეს ი ქალაქიდან ჩამოსულებმა. რა არიო?

— ვისთან გაჩერებულიყავი? რავა, თავი კაცები იყვენ თუ?! —

— მამა გიცხონდა, ნონიაი და შიშშონია ხომ არ გინდოდა, რომ ყოფილიყვენ ვითომ? რას მოელოდი!

— ვაი ამ საათ; რაც ღარიბი ისრაელობა იყო, სულ ისინი იყვენ.... მეე შაბათის ნაჯვამი ტაბისამოსი მეცვა; ვიხმეს ბუჯუა ვეგონებოდი: არა ბიძია, არა, ავდექი და წამოვედი, აპა რა მიიდოდა, რომ გაჩერებულიყავი?!

— რა უთქვიათ, ან რა გადაუწყვიტიათ, თუ გაიგე, რა არიო?

— რა არის და ვისაც ენდოთ, მიწა მიეცემათ, წაჰიდესო და დაამუშავოსო.

— მიწაში წავიდა იმათი მყვარიბელ-მწამებელი; ამინ... ვაი ამ საათ, მაგათთან მინდა საქმეე?!

— აპა რავა გეგონა,—იმ კრებაზე ვარეებ ხომ არ დაარიგებდენ? პირიქით, რაძალი ბილეთები უყიდინებიათ და იქვე რაძალში ჩაუწერიავე კიდევაც ელოა ლამეულა.

— უწინ შავათ ექცა იმათ, სანამდი ელოა ლამეულა მე ჯიბიდან ფულ არ გავცემდი.

— ვადაი, რაც თორაში წერია, ემეთია**).

— რაზე ამბობ? რა იყო?

— ხომ წერია თორაში—დამაქცეველსა შენსასა გამოვიყვან წელისა შენისაგანა-ო, ისე. ჩვენი შვილები გამოვიდენ ჩვენი ოჯახის დამაქცევრები.

— მაგას მართალ ამბობ, ისე იცოცხლე. ერთი შვილი მყაავს, რომ ვკვდებოდე ერწამა წვრიმალზე ვერ გავაჩერებ, ასე იძახის. რა ჩემი საქმე არის ვაჭრობაო,

— აპა რა მინდაო, რაო, იმ იმახშემოშ ***),

— რა მინდაო და,—კლაში უნდა ვიაროვო და გაზეთები უნდა ვიკითხოვო; —ჩემ გაჭირვებას კი არაფრათ აგდებს ექვსი ქალიშვილი მყაავს; ასე მეჩვენება: ყოველ თითო ტკაველი სიმაღლე ემატებათ-თქვა, გულზე ვსკდები კაცი, ექვსი ქალიშვილის მზითვს შენე ხომ არ ეხუმრები!

— მერე ი შენი ბიჭი არაფერში გეხმარებაა? ბარე 16—17 წლიის არი მე მგონი!

— ვაიმე, ბრმა რას ტირისო და მის ორ თვალსაო; მეც იმას ვტირი, რომა ექვს დას ერთი ძმა ყაავს და არ ვეცოდები; მემეხმაროს კი არა, თავის დებს აჩიზიანებს— თქვენეც წერა-კითხვა ისწავლეთო და კლაში იარეთო.

— ვაი ამ მოსწრებას!

— ვაიც აქ და ვუიც, აპა რა არი ესე!?

— მოგიფონოს, მამფონებელმა, ეირასონ.

— ამინ, ეირასონ, როგორც მექივოებოდეს.

— ეს მითხარი, ახლა მაგას თავი დავანებოთ, უნდა შეურიგდეთ, ჩემო ძმაო იმ მდგომარეობას, რომა, შვილები აღარ გვიჯერებენ; ღმერთი აღარ წამს და რჯულით შაბათეულა პაპიროზ წოვენ; კარქი, გავიგეთ ესენი, — მაგრამა მე იმას გეკითხები, რა გადაუწყვეტიათ იმ ლამის კრებაზე, სად წადითაო,—შენე ეს მიპასუხე.

— გითხარი აკი, მიწის სამუშაოთაო, როგორც რუსეთში, ისრაელებისთვინ მიუციათ მიწა და თურმე ამუშავებენ; აპა ხომ უყურებთ ვაჭრობას, რომ აღარ არი დღესე თავრობამ რამე წყარო უნდა გამონახოს, თვარემა იმ ღარიბ ხალხს რა ეშველებათ.

ღვთის წინაშე რომ თქვაას კაცმა, მართლაც საშუალება უნდა გამოიძებნოს, რომ კაცმა ოჯახი შეინახოს; იქნება კარქიც იქნეს მა მიწაზე მუშაობა.

— ჩაწერილან ბევრი წევრებათ, იმდენი იცოცხლე; როგორც თქვეეს ყველაზე მეტი თურმე ყუბელი ისრაელები ჩაწერილან და მიჩვეულიც არიან ისინი მიწაზე მუშაობას; არც გაუჭირდებათ!

— ჩვენ გაგვიძნელდება ჩვენე, რომ მთელემჩი ვაჭრობაში ვაართ ჩამკვდარი. ჩვენთვის არი ძნელი მიწის მუშაობა, თვარემა ცუდი საქმე კი არ არი, თუ გავიადვილებთ!.

ჟუზეტის წევრი.

*) ელოა ლამე—შაბათ საღამო.

**) ემეთი—ჭეშმარიტი —

***) იმახშემო—წყეული.

ჩვენი „მონადირე“

ტფილისში ალაზნის ქუჩაზე ოთხმა მგელმა ძროხა შეჭამეს.

(ქრონიკიდან)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

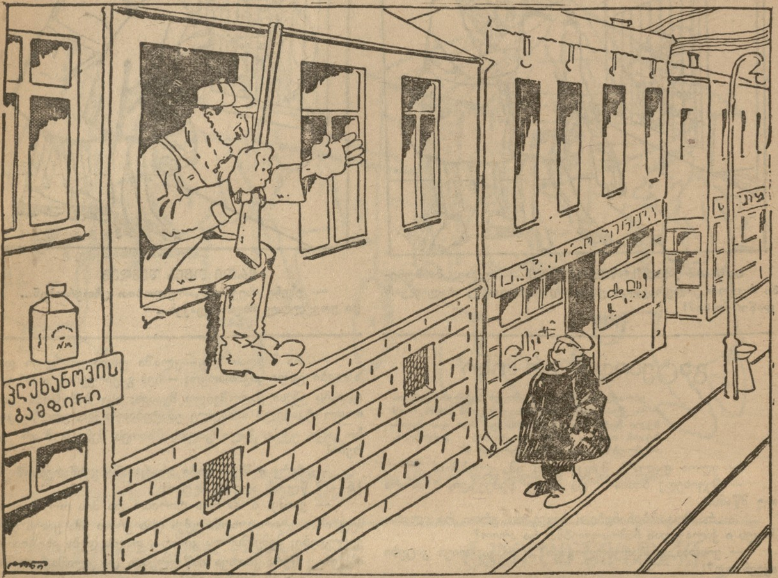

მოქალაქე (მონადირეს):— გარე უბნებში მგლები შემოსულა... ძროხა შეუჭამიათ... ეგებ მოუსწრო და დახოცო!

მონადირე: — რა იქ წავიდე და თავი ხიფათში ჩავიგდო! ის არ ჯობია აქ დაუცადო?!

ქარიანი ფიქრები

ყველაფერი ქარია და ჩვენება,
ყოველგვარი ავტოს გადაჭენება,
ყოველგვარი შენობების შენება,—
ჩემთვის მხოლოდ ქარია და ჩვენება!

მარადია ერთად ერთი პორტფელი,
პროტექციაც მარადია უთუოდ-
რომ მეძახი:— რომელი ხარ რომელი?—
კიდევ გინდა დამპირდე— მომატყუო-?
ჩემი გული მოტყუებით დახიეთ!
ჩემი ტანი სიცივეში გახვიეთ.
ჩემი სული პორტფელებმა დაკოდეს.
მალე ნახავ გამსახლისკენ გარბოდე.
კარგი იყო არ მეფიქრა თავიდან:
სამსახურის შოვნა, ტკბილი ცხოვრება.
სიყმაწვილე ხეტიალში წავიდა...
გულზე მაწევს დარდი მძიმე გორებათ.
ყოველგვარი შენობების შენება,
ჩემთვის მხოლოდ ქარია და ჩვენება!

რადგან მუდამ უბინოთ ვარ და ვსტირი,
არ მშორდება მწუხარება და ჭირი
ჩემი სატრფოც საყვედურით მიცქერის
ველარ დამყავს თეატრში და კინოში!
ჩემთვის მაინც ამაოა ნუგეში
ექვს შაურად რომ გაყიდონ კალოში!
მეც კაცი ვარ, ჩემო ძმაო, თათრახან!
და ფულები მეც მქონია ხანდახან:
ეხლა წყალში გადავარდი ნავიდან;
კარგი იყო არ მეფიქრა თავიდაა:
სამსახურზე. პორტფელზე და ავტოზე
და ლექსები არ მეწერა კატოზე!
ათასგვარი ოცნებების შენება...
ავტოების აქეთ-იქეთ ჭენება,
რომელი ხარ, რომ მეძახი რომელი?
კიდევ გინდა დამპირდე— მომატყუო?
მარადია ერთად ერთი პორტფელი
პროტექციაც მარადია უთუოდ.

ანთ.

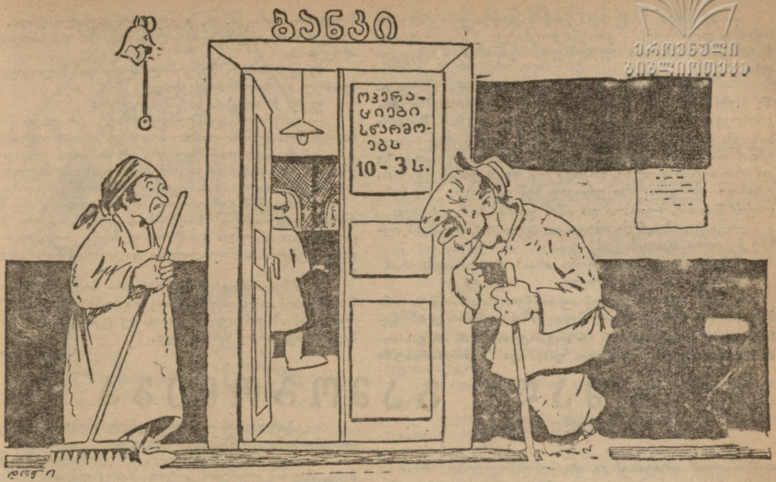

— ი. ვერანი რალაცა მუწუკი გამომივიდა ყელშია და მეც გამიკეთეთ ოპერაცია!

„ილბალი“

— წინად თუ ყანწებს სცლიდი, ეხლა ეს პატარა ჭიქა მაინც დალიე!

— არას მამარჩვენობით არ შემიძლია

— რაშია საქმე! გეთო მაინც ნახე!

— ერთი წვეთის დამლევი არ ვარ.

— იქნებ კახური გძულს, აქ გურულებია. ადესაიც ექნებათ გადაიახული შეიისთანებისთვის! —მივაძალე ჩემ მეზობელ მილიციელს.

— რავა გეკადრება, რომ მინდოდეს კახურს რა სჯობია!

საშინელ მდგომარეობაში ჩავარდი. არავითარმა ხვეწნა-მუდარამ არ გასჭრა. ორი კვარტი ღვინო უკვე მოტანილია; დაბრუნება უხერხულია, ამას ემატება ჩემი პრინციპი—რასაც რესტორანში მოვითხოვ უექველად, უნდა შევჭამო და შევსვა. თეფშებს ისე მოვალამაზებ, რომ კაცი სახეს დაინახავს... მარა ამ ღვინოს რა ეშველება? მინდა მეზობელ სუფრას გაუგზავნო. მაგრამ ჩვეულების მიხედვით, ორი კვარტის მაგიერ ოთხს გამომიგზავნიან. დავადექი ასეთ გადაწყვეტილებას: უნდა დამეცალა ისე, რომ არ დავმთვრალიყავი... ხელახლა მივეცი წინადადება ჩემ მიერ დაპატიჟებულ მეზობელს::

— აი, ძმაო ჩემო! ეს ორი კვარტი ღვინო უნდა დავლიოთ ორივემ; უარს თუ იტყვი, მე დავლევ, მაგრამ ათი საათის განმავლობაში, ესე იგი ეხლა, რომ ორი საათია შენ ჩემთან ერთად უნდა იჯდე ღამის 12 საათამდე.

მილიციელმა გიჟივით გადაიხარხარა, მუცელზე ხელს იჭერდა და ხველა აუტყდა.

— კაცო, მეზობლები ვართ; ამდენი ხანია ერთმანეთი არ გვინახავს; ხომ არ გწყინობს ჩემთან ჯდომა? — ცოტა უკმეხად შევეკითხე მეზობელს, როცა პირველი კვარტი შუამდე დავიყვანე.

— როგორ გეკადრება! შენთან ყოფნას რა სჯობია; ჩემ ამბავსაც მოგიყობი, პატარა ხნის, ხომ არ ვარ! — განაგრძო მან— სარაყამიშის ჩხუბში რომ ვიყავი, ჩემთან მხოლოდ ერთი ქართველი აფიცერი იყო, მოხვდა ტყვია ბარკალში; ავსტეხე ყვირილი; მოვარდა ის ერთი ქართველი აფიცერი და მეუბნება:

— ბიჭო, ქართველი კაცი ხარ, ვაჟკაცი ხარ; ნუ ყვირი, ნუ გეშინია!

— მიშველე რამე!—ვეუბნები და ვყვირი.

— ბიჭო, ნუ ყვირი; ვაჟკაცი არ ხარ?

ძალიან გული მომივიდა და მივაყვირე:

— რას ლაპარაკობ! მამა არ მყოლია ვაჟკაცი და დედა. რა მაქვს საჯაჟკაცო? კაცი ძალით ჩხუბში წამომათრიეს; ვკვდები სადღაცა და შენ კიდევ ვაჟკაცობაზე მელაპარაკები?!

ილბალი რომ მქონოდა, იგი თავქარიანი არ შემხვდებოდა. აფიცერი იყო; უბრძანებდა და პირველად მე შეიხვევდენ ბარკალს.

ჰო, იმას გეუბნებოდი: გავხსენი რესტორანი მენშევიკების დროს; შემოვიდოდენ გვარდიელები. გაძღებოდენ, დათვრებოდენ. დაადებდენ გახურებულ კლიტაზე მაუზერს და დამიწყებდენ ლაპარაკს:

— აბა გვიახგარიშე რამდენია ჩვენზეო!

რა ჯანდაბა მაანგარიშებდა. ვეხვეწებოდი— ეილეთ კაცო მაი მაუზრები. ტარი გაუფუჭდება! რათ გინდათ ანგარიში?.. გეძინებდენ, გელორიქებდენ და გზას გაუდგებოდენ... აგიც ილბალია არაა?..

კომუნისტების დროს ნალოგს ველარ გაუძელი და მივხურე რესტორანი...

სახლი მქონდა ჩემი ცოლის ნამზითი (დასწყევლის ლმერთი)... მე რომ სახლი არ მქონებოდა, ასე გლახათ არ წავიდოდა საქმე.

ერთ ოთახში მე ვიდექი და ორი გაქირავებული მქონდა... აფიცრები იდგენ მენშევიკების დროს: მოვითხოვდი სახლის ქირას და მიჩვენებდენ ხმალს და მაუზერს.— რის ქირა! რა ქირა?!

შევიდენ კომუნისტები. მივადექი სახლის ქირისათვის და ხმალის და მაუზერის მაგიერ, მიჩვენებენ კავშირის კნიშკას,—„მეტი არ გეკუთვნის ჩვენგანო“

— კაცო, ეს ილბალი კი არ არის,—კანონია!—შევნიშნე მე.

— ჰმ კანონი!.. მე რომ სახლში ხეირი ვერ ვნახე და სიმამრს დაუბრუნე,— ქირები მოუმატეს კვადრატულ მეტრზე... ეს კანონია თუ იღბალი?—კანონია!— მტკიცეთ უპასუხე მე.

— აბა ერთ ამბავსაც გეტყვი—შენ ქე იცი ცალფეხზე ექვსი თითი რომ მაქვს. ჩავედი ერთ რესტორანში, მოვითხოვე ორი სადილი და ამხანაგსაც ვუცდი. შევყევი ხაზეინს ლაპარაკში და ვუთხარი: ორ კაცს ფეხზე ოცდაერთი თითი გვაქ-მეთქი. დავნიძლავდით კარგ სადილზე და ერთ თუმან ფულზე. მოვიდა იგი ოჯახ დასაქცევი ჩემი ამხანაგი. კაი გამძღარი ვიყავით ჩემ ამხანაგს რომ ნიძლავის შესახებ ვუთხარი და იმან ყურში ჩამჩურჩულა:

— კაცო, შენ ჩემი იმედი არ დაიკავო; მარცხენა ფეხზე მე ოთხი თითი მაქვს!

წავაგე აქაც... ხომ კანონი არაა? ეს ხომ იღბალია?

მე ვერაფერი ვუთხარი.

— მილიციაში დავდექი,—დაიწყო ისევ.—იქნებ ვინმეს შიშინის ჩემი-მეთქი. მარა მაშინვე შემოიღეს წესათ: თუ ხულიგანმა დანა არ დაგარტყას, ან არ გასროლოს,—ვერ გსვრი. დაიჭირო უნდა და კომისარიატში წაიყვანო... არა, ძმაო, ყველაფერს იღბალი უნდა, ისე არაფერი არ იქნება!—ამოილაპარაკა მან და სარდაფიდან ამოვედით.

მე ფეხები არ მემორჩილებოდა და მილიციელს ხელი-ხელ გაყრილი მივყვებოდი.

უცებ ბრძანების ხმა შემოგვესმა:

— მთვრალ კაცს ტროტუარზე არ უნდა წაყვანა! ჩადექი შუა ქუჩაში და ისე მიაცილე კომისარიატამდე.

— ეს კაცი დაჭერილილი არ მიმყავს; ერთად პური ვჭამეთ და სახლამდე ვაცილებ!— უპასუხა მილიციელმა.

— მართალია, ამხანაგო!— დავემოწმე მეც.

— აჰაა, მაშ გიქეიფია და შენ თითონ არღვევ წესიერებას! ყველაფერს შეამოწმებს ექიმი... ასეთი მილიციელებისაგან უნდა გაიწმინდოს ჩვენი რიგები! —განაცხადა უფროსმა მილიციელმა და კომისარიატისაკენ გზას გაუდგა.

— მშვიდობით! მშვიდობით!— მომაძახა მან.— შიშით ლიმონათიც ვერ დავლიე და სიმთვრალე შემწამეს... იღბალია! ა? იღბალი!— გავიგონე უკანასკნელი და ბარბაცით გავემართე სახლისაკენ.

სიმონ—ალა

ახალი გამოგონება

მოსიარული მკვდარი

ამერიკულ ჟურნალ „დეილი დელა“-ში დაბეჭდილია სენსაციური ამბავი ერთი ახალი გამოგონების შესახებ, რომლის საშუალებით მიცვალებულს შეუძლია საკუთარი ფეხით გაემგზავროს მისთვის განკუთვნილ სასაფლაოზე. გამოგონება ეკუთვნის დღემდე უცნობ, მაგრამ ამიერიდან საქვეყნოდ განთქმულ მეცნიერს ოგიუსტ ანასუნს.

ჟურნალი „დეილი დელა“ გადმოგვცემს, რომ ერთი კვირის წინად, მრავალი ხალხის თანდასწრებით, მოახდინეს გამოგონების პირველი ცდა, რომელმაც ყოველივე მოლოდინს გადააჭარბა. ეს ცდა მოხდა ქალაქ ბოსტონში. *) იმ საავადმყოფოს ეზოში და ახლო-მახლო ქუჩებში, სადაც ცდა უნდა მომხდარიყო, ხალხი ბუზივით ირეოდა. უპატრონო მკვდარი, რომლის გარშემოც უნდა ჩატარებულიყო ეს ცდა, წინასწარ გულდასმით შეამოწმა ექიმების საგანგებო კომისიამ, შემდეგ მიცვალებული სამკვდროდან საავადმყოფოს საჯარო დარბაზში გადაიტანეს. გამომგონებელმა დარბაზში შეგროვილ ხალხს მიმართა შემდეგი თხოვნით:

ჩემ მიერ გამოგონებული კორსეტი, რომლის საშუალებითაც ამ მკვდარმა ფეხი უნდა აიდგას, ჯერ-ჯერობით საიდუმლოს შეადგენს და მე არ შემიძლია იგი ვინმეს ვაჩვენო. ამის გამო გთხოვთ, რამდენიმე წუთით მარტო დამტოვოთ მიცვალებულთან, რომელსაც უნდა ჩავაცვა ხაიენებული კორსეტი.

დარბაზი დაიცალა, კარები დაიკეტა, ფანჯრებს ფარდა ჩამოეფარა.

როდესაც დარბაზი გაიღო, მკვდარი წინანდებურად მორთული და ტახტზე გაშხლართული იყო.

ცდა დაიწყო.

გამომგონებელი მივიდა მკვდართან, უბეში ხელი ჩაუყო და ცოტა ხანს აფათურა. მიცვალებული წამოდგა. დახუჭული თვალებით იქით-აქეთ მიიხედ-მოიხედა, მოხდენილი რევერანსით გამოესალმა მის ირგვლივ მყოფ საზოგადოებამს, გაემართა კარებისაკენ, ჩაირა გრძელი და დაკლაკნილი კიბე, გავიდა ხალხით სავსე ეზოში და ზომიერი ნაბიჯით გაეშურა ქუჩის კარებისაკენ.

სანამ მიცვალებული ქუჩის კარებამდე მივიდოდა, გამომგონებელი წამოეწია მას, ისევ ჩაუყო ხელი უბეში და მკვდარი წყნარად დაეშვა მიწაზე.

ხალხი შეტორტმანდა. მქუხარე ტაშით ჰაერი შეირხა

— ბატონებო!—გაისმა გამომგონებლის ბოხი ხმა და ერთბაშად სიწყნარე ჩამოვარდა

— ბატონებო! სიხარული მაჩრჩობს და ენას მიდუნებს, მაგრამ ორიოდე სიტყვა მაინც უნდა მოგახსენოთ. რაც დღემდე მხოლოდ თეორიული სინამდვილე იყო ჩემთვის, დღევანდელმა ცდამ ბრწყინვალედ დაამტკიცა და გაამართლა. ეს უპატრონო, მთელი ქვეყნის მიერ მიტოვებული და დატირებელი მკვდარი, რომლის ვინაობის გამოსარკვევად მე ჩემს ძალ-ღონეს არ დავზოგავ, ამიერიდან სამუდამო უკვდავებით შეიმოსა. და [illegible] არ [illegible] რი. მან.—ამას გაბედულად ვიტყვი უკვდავებით შემოსა აგრეთვე ჩემი დღემდე შეუმჩნეველი სახელიც. [illegible] ტომ მე ვალდებული ვარ მას დამსახურებული პატივი მიუძღვნა. მე გადავსწყვიტე მიცვალებული,— რასაკვირველია, მისივე საკუთარი ფეხით,—წავიყვანო ჩემს საკუთარ ბინაზე, შევასრულო მაზე მიცვალებულისთვის განკუთვნილი ყველა წესები და მხოლოდ ამის შემდეგ მივაბარო მიწას. დასაფლავების დღე ცალკე გამოცხადდება და უმორჩილესად გთხოვთ, მაშინაც პატივი მცეთ და გამოცხადდეთ ჩემს ბინაზე. სასაფლაოზე „მიცვალებული წავა თავისი ფეხით“

ერთსაათიანი ტაშის გრიალმა ისევ მოიცვა არემარე. ხალხის დაწყნარების შემდეგ ანასუნმა წამოაყენა მკვდარი, მკლავში ხელი გაუყარა და უცნაური წყვილი წყნარად გაუდგა გზას ანასუნის ბინისაკენ. ზღვა ხალხმა ისინი აახლამდე მიაცილა.

ამ სასწაულებრივმა ამბავმა იმ დღესვე მთელი ქალაქი შესძრა. ახმაურდა ტელეგრაფი, რადიო, ტელეფონი. გამოვიდა გაზეთის ცხელ-ცხელი ნომრები.

რამდენიმე მსხვილ სამრეწველო დაწესებულებათა ბატონ-პატრონთ ერთბაშად აღეძრა ახალი მოგების ჟაჟა. რომელი მათგანი დაასწრებს ახლად გამოგონილი კორსეტების დამზადების მონოპოლიური უფლების ხელში ჩაგდებას— აი რა შეიქნა მათი გადაუდებელი ზრუნვის საგანი. ერთდა იმავე დროს ათმა ფირმამ გაება მოლაპარაკება ანასუნთან.

— ჯერ, ბატონებო, ნაადრევია მაგაზე ლაპარაკი, რადგან მიცვალებული მყავს დასასაფლავებელი. მერმეც მოვასწრებთ —ეუბნებოდა მათ ანასუნი.

— სავსებით გეთანხმებით. მაგრამ ამაა რას უშლის წინასწარი შეთანხმება. ეხლა მხოლოდ მოვრიგდეთ. შინაური ხელწერილი გვიბოძეთ, რომ კორსეტების დამზადების უფლებას ჩვენ გვანიჭებთ; თქვენ კი ლირებულების ანგარიშში ბე მიიღეთ და დღეს ამით გათავდება. დანარჩენი კი მაშინ იყოს, როდესაც თქვენ გსურთ!— უპასუხებდენ მას ფირმათა წარმომადგენლები და მართლაც

*) ეს ქალაქი იმყოფება ინდოეთში.—მთარგმნელი.

თბილისელი მოქალაქე (ქუთაისელს):— თუ გინდა, თავის დროზე გქონდეს სინათლე, ეხლავე შეიტანე განცხადება სინათლის გაყვანის შესახებ

ქუთაისელი მოქალაქე:— ჯერ რა დროსია... რიონჰესი ახალ დაწყებულია...

თბილისელი მოქალაქე:— ზაჰესის დაწყების დროს რომ ჩვენ შეგვეტანა „ტელას“-ში განცხადება, ეგებ ეხლა მაინც გვლირსებოდა ელექტრო სინათლე... დამიჯერე... მე გამოცდილება მაქვს...

თავისი გაიტანეს. დაიდო პირობა ოხერერის ფირმასთან. ანასუნმა ბეის სახით მიიღო ასი- ათასი დოლარი. დანარჩენი ოთხასი ათასი დოლარი უნდა მიეღო მიცვალებულის დაკრძალვის მეორე დღეს, კორსეტის გეგმისა და მოდელის ფირმისათვის გადაცემის შემდეგ. მაგრამ...

აქ უკვე იწყება ახალი ამბავი. ოხერერისაგან ასი ათასი დოლარის მიღების ღამესვე ანასუნი და მისი მკვდარი სადღაც გაქრენ. პოლიციამ მათ ასავალ-დასავალსაც ვერსად მიაგნო. კვლევა-ძიება დღესაც გრძელდება.

ქალაქში ათასნაირი ხმებია გავრცელებული. ამბობენ, ანასუნი ცნობილი აფერისტი ატყაპუნე უნდა იყოს, რომელმაც მთელი ეს საქმე ფულის გამოტყუების მიზნით მოიგონა და რომ ატყაპუნეს ასეთი საქმე სხვა დროსაც ბევრჯერ ჩაუდენიათ. ჩვენ ეს არ გვჯერა და უფრო სწორი გვგონია ხმების მეორე ვერსია, რომელიც დაჟინებით ამტკიცებს, რომ ანასუნი და მისი მკვდარი ოხერერის ფირმისადმი მტრულად განწყობილმა წრეებმა გააქრეს და ანასუნის გამოგონებაც მათ ხელთ იმყოფება.

ასეა თუ ისე, სამწუხარო აქ მხოლოდ ის არის, რომ ანასუნის ძვირფასი გამოგონება საზოგადოებისთვის, დროებით მაინც, დაკარგულად უნდა ჩაითვალოს.

ცოცხალი კატლეტები

იმავე ჟურნალ „დელი-დელა“-ში დაბეჭდილია ცნობა. მეორე, არა ნაკლებ საინტერესო, გამოგონების შესახებ, რომელიც ცნობილ მეურნეს — ბოლოკს ეკუთვნის. მას სხვადასხვა ჯიშის მცენარეთა და ცხოველთა შეჯვარედინების გზით, გამოუმუშავებია მცენარის ახალი ჯიში, რომელიც დღეში ორჯერ ცხელ-ცხელ კატლეტებს ისხავს. მე ამ გამოგონებასაც სიამოვნებით ავსწერდი დაწვრილებით, მაგრამ კატლეტის მოგონებაზე კუჭმა საშინელი წრიალი დამიწყო და იძულებული გავხდი წერისათვის თავი გამენებებინა.

კანტრალიონი.

სიმულიანტი

ქორწილში წასვლა მინდოდა. სამსახურიდან შვებულების აღება ვერ მოვახერხე.

ამხანაგებმა მასწავლეს: —თავი მოიავადმყოფე და ექიმთან გაგწერენ. ჩვენ ყოველთვის ასე ვიქცევით, როცა დაგვჭირდება!

— კი მაგრამ რომ არაფერი მტკივა?

— ეეე, შენც დამიწყე ეხლა! ვინაა ამდენს რომ მოგდევს ან და ექიმი გსინჯავს თუ?

მეორე დღეს სამსახურში „ავად“ გავხდი —„გული წამივიდა“. როცა „მოვსულიერდი“, საჩქაროთ ექიმთან გამგზავნეს.

მივედი ამბულატორიაში. რიგს ყურადღება არ მივაქციე, შევალე კარები, რადგან „გაჭირვებული“ ვიყავი ყველამ შემიცოდა.

— რა გტკივა?

— აი. აქ მტკივა!— და გულზე მოვისვი ხელი.

ექიმმა გამსინჯა და რეცეპტი გამომიწერა.

გავკვეთდი კაცი. რეცეპტი მომცა და მითხრა: —წაიღე ვანქის ქუჩაზე აფთიაქში წამალი აიღე და თავს მოუფრთხილდი.

— დიდათ მადლობთ! თუ შეიძლება მითხარით —რა მტკივა?

— გულის კუნთები გაქვს გაციებული, მაგრამ არაფერია, მალე გაქრება.

— მადლობთ!

წამოვიცვკვე გზაზე. ვიყიდე წამალი და ეტლით გავსწიე სახლისკენ.

მართლაც დავფიქრდი: ეგებ ავად ვარ და მე ვერ ვამჩნევ ჩემ თავს? თუ არაფერი არ მტკივა, მაინც არ მაწყენს ეს წამალი. თუ მტკივა—მართლაც გააქრობს!

დავლიე წამალი და შევუდექი მზადებას ქორწილში წასასვლელათ. მაგრამ...

მთელი ტანი ამიძაგძაგდა. თვალები დამიბნელდა. ჩამაგდო ანთებაში, მუცელში რაღაცამ დაიგრიალა. ვის ახსოვს ქორწილი, ან რამე.

ეხლა კი მომცეს შვებულება, მაგრამ...

ჩემი ცოდვა ჰქონდეს იმ ექიმს! მეხი—მიხაძე.

— ხად მიგაქვს, მაკრინე, ეს წამალი?

— ჩვენს ალმასკომის თავმჯდომარესთან!

მორიგეობით

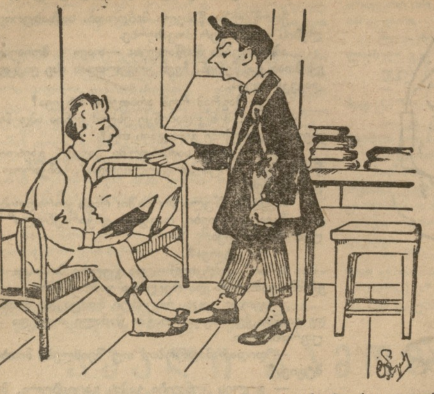

— დღეს რატომ არ იყავი უნივერსიტეტში? ისეთი საინტერესო ლექცია იყო რომ...
— როგორ ვიქნებოდი, როცა დღეს სახლში ჯდომა ჩემი ჯერი იყო, რადგან პალტო და ფეხსაცმელები დღეს ძმას აცვია.

არ მოეწონა

მოვიდა სესია. გაიტენა ქუჩები ხალხით. მიუხედავად სასტიკი კონტროლისა, მაინც ბევრმა მოახერხა შეძრომა. ჩემი ცოლი ყოველთვის კვიცივით უკან დამდევს. მოხერხებულად შევაძვრინე დარბაზში.

გაიხსნა სესია. წარმოსთქვეს სიტყვები. სიმართლე უნდა გითხრათ, ყველას ლაპარაკი მომწონდა. მაგრამ ამხ. ვარძიელის სიტყვებმა და მოხსენებამ დავთარი ამირიეს, რამდენათ მე მწყინდა, იმდენეთად სიხარულს გრძნობდა ჩემი ცოლი.

— აი, ეხლაც იტყვით მამაკაცები: გაგიშობთო!— ნიშნის მოგებით მითხრა ცოლმა.—ხომ გესმის როგორი კანონები გამოუმუშავებიათ? ვენაცვალე მაგის მომგონს.

— კაი ქალო; აბა ვინ მისცემს ხმას მასეთ კანონს! საქმე ხომ თითის აწევაზეა? აქ მამაკაცები უფრო მეტია და ეს კანონი არ გავა! —აი ნახავ აბა!

კენჭის ყრა ჩემი ცოლის სასარგებლოდ დამთავრდა. მოდი ახლა და ნუ მოგივა გული?

ცოლი რომ შევირთე, მაშინ უბრალო მუშა ვიყავი, კაი ქალს ვინ მომცემდა მაშინ! მომცეს ისეთი, რაფერიც შემეფერებოდა.

ეხლა ისეთ კაბინეტი მაქვს, რომ მამაჩემს ეკლესია ეგონა, როცა შიგ შემოვიდა პირჯვრის წერა დაიწყო. ისეთი „სეკრეტარშა“ მყავს, ისეთი მემანქანეები, ისეთი რეგისტრატორები, რომ იმათთან ყოფნა სწორიდ სამოთხეა. თუ კაბინეტი გამგის მაქვს თუ ავტო ატვესტვენის მყავს, თუ ჯამაგირი შვიდი კაცის მაქვს.—როგორ არ მეკუთვნის საპასუხისმგებლო ცოლი? ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, მითხარით, თქვენი ჭირიმე, როგორ შეიძლება, ჩემი გვერდით ისეთი ქალის ამოყენება?

—„იცნობდეთ ჩემი ცოლი გახლავთ“—როგორ უნდა უთხრა ვისმეს?.. თითონ კი, ნურას უკაცრავად, შეხვდება ვისმეს თუ არა, მაშინვე წამოიძახებს: ჩემი ქმარი გახლავსთ, იცნობდით.

როგორ მოგწონთ? აბა როგორ უნდა მოვითმინო ასეთი გარემოება?

წამოყენებული კანონი ერთხმად იქნა მიღებული.— ჯანდაბას თქვენი თავი, სესიელები ხართ თუ ვილაც კანონის მდებლები. მარტო მე ხომ არ შემჩა ძველი ცოლი? თქვენც ჩემს ყოფაში ხართ, იყავით თქვენს ძველ ცოლებთან. არა რა ღმერთი გამიწყრა, რავა ვერ მოვიაზრე. ერთი ორი დღით ადრე მაინც დამესწრო გაშვება. აწი უყარე კაკალი... ათსუს! აფსუს! რა პასუხისმგებელი ამხანაგი ვიღუპები შეუფერებელ ცოლის ხელში?!

ასე მიქნა იმ სესიამ, რომელიც აჭარისტანში ჩამოვიდა ამას წინად და მთელი ქალაქი ფეხზე დააყენა, ამდენ ხან ყველაფერი მომწონდა ამ ჩვენი მთავრობის, მაგრამ ამის შემდეგ ფინიშ. არა აწი, რომ სესიის მოსვლის ამბავი გავიგო, პირდაპირ მატარებელს დავეჯახები და გადავაბრუნებ სწორედ.

პ. ოზოლი.

„სიცოცხლის პრობლემა“

ლექცია წაკითხული აბიტურიენტის მიერ თავის სოფელში

როგორც პროფესორი უტკინოშვილი გადმოგვცემს, მის შრომას ტყუილად არ ჩაუვლია და მან სრულიად შესძლო სიცოცხლის ხანგრძლივობის გამორკვევა.

ღმერთს მიუცია კაცისთვის 30 წლის სიცოცხლე, ვირისათვის — 50, ძაღლისთვის—45, მაიმუნისთვის — 120 წელიწადი.

ადამიანი, როგორც ყველა ცხოველებში მოხერხებული, უფრო უკეთესად სცხოვრობდა. მან ისეთი ცხოვრების პირობები შექმნა თავისთვის, რომ ეს 30 წელიწადი სულ სიმხიარულეში და ქეიფში გაატარა. მაგრამ დაფიქრდა რა, რომ ახლოვდება მისი სიცოცხლის დასასრული, დაეხსა თავი სასიკვდილოთ.

წავიდა და შესთხოვა ღმერთს მისთვის რამდენიმე წლის სიცოცხლე კიდევ მოემატებინა. ღმერთმა კაცი მიგზავნა ვირთან, რომელსაც კაცისთვის უნდა დაეთმო თავისი სიცოცხლიდან ოცი წელიწადი. სულ ერთი იყო, თავის სიცოცხლეს მაინც ტანჯვა-წვალებაში ატარებდა ვირი.

აბა ვირი როგორ გაუბედავდა უარის თქმას და მისცა კაცს 20 წლის თავის კუთვნილი სიცოცხლე.

კაცი შეუდგა თავისი ცხოვრების მეორე ხანას. ესე იგი ვირულ სიცოცხლეს. შეირთო ცოლი. გაუჩნდა შვილები და ისე მუშაობდა ოჯახისათვის, როგორც სინდისიერი ვირი, მაგრამ გაატარა რა ვირული 20 წლის სიცოცხლე, თავი უფრო მეტად დაინანა სასიკვდილოთ და დარიგებისთვის მიმართა ღმერთს, თუ როგორ მოქცეულიყო.

ღმერთმა ურჩია კაცს ძაღლისთვის ეთხოვა 20 წლის სიცოცხლე. რაც კაცმა შეასრულა და ძაღლისგან კიდეც მიიღო ასეთი.

ამგვარათ, 50 წლიდან კაცი იწყებს ძაღლურ სიცოცხლეს და ცხოვრებას იმდენად ეცვლება ხასიათი, რომ თავისი „ცხოვრების - მიმნიჭებელსავით“ (აქ იგულისხმება ძაღლი) ღრინავს.

გაატარა ყეფა-ღრინით კაცმა ეს ოცი წელიწადიც. მაგრამ რომ იტყვიან: „სული ტკბილია“-ო. მართლაც ისე დაემართა. ვერ შეურიგდა სიკვდილს და ისევ ღმერთს ეწვია რჩევა-დარიგებისთვის. შესტირა. შეევედრა და თავი შეაბრალა. რა ექნა ღმერთს? ადგა ისიც და უკანასკნელად ურჩია მაიმუნისთვის ეთხოვა 20—30 წელიწადი.

დიდი ყოყმანის შემდეგ, მაიმუნიც დასთანხმდა და ნათხოვნი სიცოცხლე მისცა... და თუ 70 წლიდან მაიმუნის-ხანაში კაცი რა სახეს მიიღებდა. და რაც ცხოვრებას დაიწყებდა. ეს ყველასთვის ნათელია. ვანო უჩინარი.

სიბერემდე სიქაჩლე

ახალციხის მაზრაში 75 წლის მოხუცს კბილები ამოუვიდა.

— აი შე ქალო, გიხაროდეს—კბილები ამოვიდა!
— ვაი შენ; უკბილო იყავი და,—კაშინ სჭირდა შენი რჩენა.,. ეხლა რა გვეშველება!

ახალი ექიმის წერილი სატრფოსადმი

სულ მცირე ინკუბაციური ხანაა, რ[illegible]ინ დაისადგურე ჩემ გრძნობის კლინიკაში და მას შემდეგ არ ვიცი რა მიმართება. მოსდიხარ ნელი, ზანტი კურაციით, მაგრამ მახვილ ლანცეტს უსოფ ისედაც გაფაშარებულ ჩემ გულს.

შენი შეხვედრა და ლაპარაკება ჰეპესებრს ბორძიგს მგვრის. მინდა ბევრი გითხრა, მაგრამ ვთრთი ჰიალინისებურად გადაგვარებულ ღვიძლივით და ვიბნევი, როგორც შიზოტიმიკი.

შენი თვალები უფრო შავია, ვიდრე პროფესორ ყლენტის ანტრაკზიანი ლიმფიური ჯირკვალი; განა შენი ტუჩების წითელი ფერი რითმე ჩამოუვარდება ფილტვების ჰემორაგიულ ინფარქტს?—არა და არა.

იცოდე ჩემი გარდაუწყვეტილების ბიძგი უფრო მძლავრია, ვიდრე (თუნდა ნამეტური) პროფესორ ვირსალაძის მალაარიის დიაგნოზი.

იცოდე, თუ დროზე არ მომევლინე, ჩემი გული საზღვრებს დაჰკარგავს და მერე ვერც პროფ. წინამძღვრიშვილი უშველის და ვერც დეკანი მაჭავარიანი.

და თუ ორ დღეში არ მიპასუხე, ტვინის პერიტონიტი დამემართება; პროფესორი მუხაძე ოპერაციას გამიკეთებს და... მერე, მშვიდობით! (ეგეც ვერ გადავიტანო!).

ამ რიგად, შენგან მხოლოდ მოვითხოვ ბერიტაშვილის ირადიაციის შეუღლების კანონს, ანუ უკეთ რომ ვსთქვათ შეუღლების სურვილს.

მაგრამ, გახსოვდეს, შენი პასუხის გაუკეთებლობა პათოლოგიურ აფექტში ჩამაყენებს, კომპლექსიური ამზნები დამემართება და მერე ვერც პროფ. ასათიანის რეპროდუქციული განცდები და ვერც პროფესორ ყიფშიძე გამომიყვანენ გამკვრივებულ აფექტიდან.

იცოდე, ძლიერ დავიღალე, პროფესორ თოფჩიშვილი... სამჯერ ჩამჭრა; თავი გამოძელაყა ეკლამპსიის თეორიებით, სახელმწიფო გამოცდები ძლივს მივაჩოჩე ბოლომდის; თუმცა ჩვენი თავმჯდომარე პროფესორი ნათიშვილი, აღტაცებული ჩემის პასუხებით, გუნებაში სულ „ჩუქდს" გაიძახოდა.

მეტს ატანა აღარ შემიძლიან. მე პროფესორ ლამბარაშვილივით ანეკდოტს ვერ მოგიყვები, არა მაქვს ამისი თავი და უნარი. თუ ჰო,-ჰო, თუ არა და „ამ ჩემ ფეხებს".

ილიკ შათამ.

თბილი კანკალი

სოფ. ობჩა (ქუთაისის მაზ.)

დილის 8 საათია. [illegible]-კომში ბუხრის წინ სხედან: ლევან ქელიძე, მიხა ბურჯანაძე და მიხა ახრახაძე და მუსაიფობენ. გარეთ თოვს და ჰქრის.

ლევან: (ფანჯარაში გეიხედავს)—დასწყევლოს ღმერთმა. ძალიან გლახა ამიდია. ასე თუ წეიჯინა, ჩვენი ბოგირები არ მოთავდება მალე და ჩაბარება დაგვიანდება.. რომ ჩევიბარებთ, ეგებ რამე ინამუსოს ამხ. ვანომ.

მიხა ახრახაძე:—შე კაი კაცო, ტელეფონის გაყვანაზე გვერგო ცოტა რამე და ბოგირები ხომ მეტი საქმეა! რათ არ უნდა გვასარგებლოს რამე ამხ. ვანომ!?

მიხა ბურჯანაძე: —ამხანაგებო, ჩვენ სამივე ერთი ვართ და გეტყვით საქმე რაშია: შენ, ლევან, რომ შარშან სალდათათ იყავი გაწვეული. მე და მიხამ ბოგირების საქმე ისთე მოვახერხეთ, რომ მივეცით ვანოს უტოროგოთ და ასე ალმითქვა ვანომ—როცა ბოგირებს ჩეიბარებთ, 500 მანეთსა ჩავიდებ ჯიბეშიო,— ოღონდ ეხლავე უნდა მომცეთ დამთავრების ნებაო.

მეც ხელი დოუკარი. ის მე ვერ მომატყუებს; სამივემ გევიყოთ, ოღონდ ცოტას თუ მეტს მარგებთ, ეს თქვენი ნამუსი იქნება. მე მეტი ნაშრომი მაქვს ამ საქმეზე.

მიხა ახრახაძე:— მაგაზე ჩვენ არ წევიკიდებით, მაგისთანაები ჩვენ ბევრი გაგვიყვია და არ წავკიდებულვართ. მაგრამ მე ძალიან მეშინია—ვინმე გაზეთში არ გაგვკრას.

ლევან ქელიძე:—რატომ, კაცო?!

მიხა ახრახაძე:—რატომ და ჯერ უტოროგოთ გევეცით მაგხელა საქმე, იაიც სასოფლო. მერე ამ ყინვაში ვაკეთებიებთ ქვითკირს წყალში; ეხლა კირით მუშაობა არ შეიძლება. ისე წახდიბა ყველა მაგ ხიდები. როცა წყალი მოვა, როგორც ძეძოვანის ბოგირს დეემართა. საღამოს რომ გაათავეს იმ ღამესვე წეიღო წყალმა.

ლევან ქელიძე:—მაგისი ნუ გეშინიათ. მაგის პასუხისგებელი მე ვიქნები: ბევრი დამიწერეს, მაგრამ ვერაფერი ვერ მიქნეს. ხალხია ჭორებს რომ აყვე და ყური უგდო, ნამდვილათ გადირევი. ჩვენი აფთიაქის გამგის გამოცვლის არ იყოს; რას ერჩოდენ საწყალ ლოლიჩკას? საბჭომ გადააყენა და დეითხოვა თავის გუნებით, მაგრამ ვერ მიართვეს პატრიარქი. რავარც მე მინდოდა ისთე მოვაწყვე საქმე და ისთევე ქე მუშაობს ის საწყალი ქალი თავის ადგილზე, ოღონ ინდაურს და ხაჭაპურებს დაადგა ჯაფა.

(ამ დროს გარეთ მოისმის ხმა მაღალი ლაპარაკი და ყვირილი: „კოოპერატია გოუტეხიათო" და სამივე გარეთ გავარდებიან).

მეთვალყურე.

სოფ. აბაშა

მინდა მოგწერო ამბავი,
ტარტაროზ ჩვენო ძმობილო.
ზოგიერთს დასცე თავზარი,
მახვილით გამოწყობილო.

სოფელმა გამოიღობა
აქ სასაფლაო ორია...
(გაშლილი არის მიდამო)
სეირნობს თხა და ღორია!).

ამბავი მოხდა ასეთი:
მოკვდა სოფელში გლეხია.
(ჭირისუფალსა დაეცა
უბედურების მეხია)

როცა მოთავდა ქელეხი —
და ყველა გამაძღარია, —
გამოასვენეს სახლიდან
მიცვალებული — მკვდარია...

და ატყდა დავიდარაბა:
„არა აქ"... „არა იქაო".
თუ არ დაგვენებდით, იცოდეთ,
ყველას გაგძვრებათ სიქაო

წმინდა გიორგის საყდარზე
გვაქვს მიწა ჩვენ ნაკურთხია.
ის — კი არის უკურთხი,
ეშმაკთა დანაფურთხია...

მეორე მხარე გაჰკივის:
—მიწა საყველგან ერთია,
რადგან არ არის იმ ქვეყნად
ეშმაკი და არც ღმერთია...

დაჰკრეს ერთმანეთს და ამ დროს
აცხადებს ჭირისუფალი:
—ორივე მხარე ბრძანდებით,
მკვდარისგან თავისუფალი.

ეზოში დავასაფლავებ,
თქვენ კი შებრძანდით სახლშია..
ამ განცხადებამ პროტესტი
გამოიწვია ხალხშია..

დარჩა სამარე მოთხრილი
ეკლესიის და ქედისა...
(აქა-იქ გამოისმოდა
ჩუმათ გინება დედისა).

იურა.

მუშათა ახალი კლუბი

(„რეროვნანინახ" ზმაზე)

ტარტაროზო ძსუოს გაგაცთ
საქმე სეიოზულიო,
ჩვენი კლუბი მეჩვენება
უსაქმობით ორსულიო.
ლიბრაძე და ცურინოვი
ერთი-მეორეს კბენსაო;
მაგრამ „საქმის" დროს ორთავე
ქვასაც ადენენ წვენსაო.
ამ კლუბში სასადილოა,
„მუქთად ყველაფერიო;
სანამ სადილს მოგიტანდენ
ცხრაჯერ გეცვლება ფერიო.
შენ რომ ხარჩო მოითხოვო,—
მოდის აჯაფ-სანდალიო.
და გიხდება უწყინარ კაცს
უნებურად სკანდალიო.
კერძო ამასთან მიჰქარავს,
ფულს „ტაქსაზე" იღებენო,
თუმცა მუშკოპის მარკა აქვს,—
ოთხში ამოგიღებენო.
მუშათა თეატრი მართავს
აქ ხშირ წარმოდგენებსაო,
ლიბრაძე კი მაყურებლებს
დერეფნებში ეძებსაო.
კინოზე არა ითქმის რა,
არც კარგი და არც ავიო;
(თუმცა აქაც ხშირად მოდის
სურათები ნაგავიო).
„სტრელკოვ" კრუჟოკს თოფები აქვს,
მოგედება ანთებაო,—
ლუნდ ნიგუზალი დაადო
მაინც არ გავარდებაო.
„ჟინჟუგოლოკი" რაღაცას
ქე აკეთებს მგონიაო;
(თუმცა თვალით არ მინახავს
ტ ქვული გამიგონიაო).
კლუბში ხშირად იმართება
„სემეინ ვეჩერებიო"
(ინჯინერ-ტექნიკოსები? არა: ინჟინტრესტი კულტკომებო,
თქვენ საქმეშიც ვეჩოებიო!),
ეს ფოქსტროტი, ეს ბალეტი
ყველაფერი კარგი მარა.
თქვენ დალოცვილი შვილებო
მარტო ტანცი როდი კმარა!
გოძიაშვილსაც გამოვდოთ
ტარტაროზის ჩანგალიო;
მან „ზრდილობის" სკოლა განვლო,
მიტომ არის ანგალიო.
გამგეობავ, დღენაკლულო,
ხომ უყურებ ბერდებიო;
სანამ ისევ აგირჩიოთ,
არ აგიდგათ გვერდებიო...
გასწი მერანო გაფრინდი...
ჰაცე ვირო! ოქში, ოქში...
ჰა თუ ვინმე აქ გამოგვრჩა
ლომინაძე ჩადი ჩოთქში.

დონ-კიხოტ

„ძმა-ბიჭები"

ლელვან - მარელისის თემი

ლელვან მარელისის „აშენებლები" ასე იმღერიან თუ საქმეზე მოსული გლეხობას უხდებათ გარედ წვიმაში ცდა.

მოწერილი ამბებიდან

ალმასკომის თავმჯდომარე ტ. მაღრაძე

ქარხნის ფულით გავკუპატდი,
გავძეხი და გამოვსუქდი
როცა პანღური ამომცხეს
ალმასკომში გადმოვსკუპდი.

შალიკო მაღრაძე

შვიდწლედი გავაჩანაგე
გლეხკომს გავკარი კბილია,
ნეტავ რა არის ფულებზე
ამ ქვეყნად უფრო ტკბილია?

გლახკომის თავმჯდომარე დათიკო დევდარიანი

შალვა ჩემო სიხარულო
და ტერენტი ნიჭით სრულო,
მე ხომ თქვენი კუდი გავხდი.
რას მეტყვით, რომ აგისრულოთ?

ცნობათა მიღება

ნაწამებს. თქვენზე ნაკლები ჰაპან-წყვეტა არც ჩვენ გადაგვიტანია, რომ „ტელას“ სინათლე გაეყვანა ჩვენს ბინაში. მაგრამ ასეთი მკაცრი წერილი ჩვენ არ დაგვიწერია მაზე. თქვენ ხუთი თვე მოგიხდათ ლოდინი და ათასნაირი დავიდარაბა; ეს არაფერია შედარებით იმასთან, რაც გადაუტანია.

ჩალვადარს (იგივე „ტელას“ აბონემენტი № 6492). ხელშეკრულება დადებულია 18 მაისს 1927 წ. № 2799... ხოლო სინათლე ესტუმრა 8 თებერვალს (ცხადია 1928 წ.) მაგრამ მიუხედავად ამისა, საყვედური მაინც არ ეკუთვნის „ტელას“... რამდენადაც სინათლე სწრაფია (ფიზიკიდან), იმდენად ზანტია „ტელას“ მუშაობა. ასეთია ელექტრობის კანონი (დადებითი და უარყოფითი ელექტრონაკადი).

მაგრამ ყველა ამას რომ თავი დავანებოთ, წერილის მოთავსება მაინც ვერ შეიტანს ზაჰესის სინათლეს იმ დახლართულ ლაბითურულ (უნდა იყოს—ლაბირინთულ) მუშაობის სისტემაში, რომლითაც მუშაობს „ტელას“.

„არ მოგასვენებ“-ს. ვერც დიდათ შეგვაწუხებ თქვენი წერილებით—ავიღებთ და კალათში ვაკრევინებთ თავს და აბა ვნახოთ თუ არ მოისვენებთ!

ფიდოს. არც ერთს არ გირჩევთ პოეტებათ გახდომას, სხვა რამეს მოჰკიდეთ ხელი.

„ტარტაროზი“-ს არქივში № 0709183-ით აღნიშნულია შემდეგი სურათი და წარწერა:

პოეტი ლექსს წერს ზაჰესზე და ზაჰესის სინათლე კი არ არის გაყვანილი მის ბინაში)შესაძლებელია მას არც თვით ზაჰესი უნახავს!).

ჩვენი გულწრფელი რჩევაა—ლელევატს ნუ აგზავნით ქუთაისში რიონჰესზე ლექსის დასაწერათ.

პარ-ბ-ს: ანდა თქვენს მაყრებს რატომ უნდა ედარდათ ქუდებზე, თუ კი თავი „გაუტეხელი“ წამოიღეს!

ზუარ-ბეკს (ტყიბული): შე კაი კაცო, თუ კი მძიმე ავათ ხართ (ტყიბულის გზაზე დაეცით და დაიმტვერით), რაღა ლექსის წერის თავი გაქვთ!?

რიკორიკოს (ტყიბული): რა თქვენი საქმეა!?

ონელს:—ძალიან კარგად მოქცეულა მასპინძელი.

კურკანტელას:—მართალია: „კესარიასთან ჩხუბი არც ისე ხუმრობაა“, მაგრამ „ტარტაროზი“-ს თანამშრომლობა არც ისე ადვილი საქმეა, როგორც თქვენ გგონიათ.

„შიკორას“.—ასეთი წერილებით ვერ მიაღწევთ მიზანს—გახდეთ ჩვენი მუდმივი თანამშრომელი.

ვ. ზანის:—თქვენი შარადა ასე იწყება:

არის ორგანო. რომელიც
სამართლის საქმეს განაგებს.
ბოროტებას და სიავეს
ადებს საშინელ განაჩენს.

ტარტაროზმაც საშინელი განაჩენი გამოიტანა თქვენს შარადაზე—მოთავსდეს იგი (შარადა) უფსკერო გოდორში და ამის შესახებ ეცნობოს მის ავტორს

მაგრამ, როგორ უნდა დაიკარგოს ასეთი მშვენიერი გამოთქმები და რითმები (ისიც ასეთ ზამთარში, როცა შეშა არ იშოვება!):

ქვით ნაშენი, კედლებს შუა
რაშიც ხალხი ანთებს ცეცხლსა,
სიცივეში წამომჯდარი
არხეინათ ითბობს გვერდსა

ეს არის ბუხარი, რომელსაც არ აწყენდა ასეთი შარადები.

გუტო გორისელს:—ჩვენ ისედაც ბევრს ვაგზავნით მის მასალებს სარედაქციო კალათში. ეს იქნებოდა გამოწვევა. რის შემდეგაც ის მოსვენებას აღარ მოგვცემდა მასალების გზავნით. შევდივართ რა ჩვენ შიკრიკის მდგომარეობაში, რომ მას უხდება სარედაქციო კალათის დალა, ჩვენ არ შეგვიძლია დავბეჭდოთ თქვენი შარადა და მას ვაგზავნით იმავე კალათში, სადაც არის მისი მასალები. დეე, იქ ინახულონ ერთმანეთი.

დ. ცხომელიძეს:—მიმართეთ სასამართლოს.

ვაზს (კარანახი):—ჩვენ სიამოვნებით დავბეჭდავდით თქვენს ლექსს:

ოდელა დელა დელასა.
უნდა ვესტუმროთ ყველასა;
სუყველას სათითაოთა
მივართმევ შემწვარ მელასა,—

მაგრამ „ყველა მელას ხორცს არ სჭამს“ და თქვენ ტყვილათ შეიწუხებდით თავის ყველასთან ჩამოვლით.

ფილთაქვას (სადგ. გურჯაანი): რას ერჩით საშა წულუკიძეს? კაცი იმიტომ გაიპარა, რომ, ალბათ, შერცხვა ამდენი ვალების და ნისიების, რომლის გადახდაზე იგი არა თუ თავს იწუხებდა, არამედ არც კი ფიქრობდა. მიიღეთ მისგან ვალებისა და ნისიების ასანაზღაურებლად ის პატივისცემა. რომელიც მას მიუძღვის თქვენს მიმართ, როგორც სახელოვან, პროფესიონალურ ტოლუმბაშს. თანაც ინუგეშეთ იმით, რომ თქვენისებური ამბავი სხვებსაც გადამართიათ, მაგალითად, მოუსმინოთ.

„ჰკუა მტკაველას“, რომელიც შემდეგ გვატყობინებს საჯევახოს არე-მარიდან:

ირაკლი მახათაძე თავისი ცოლით მუდმივ საცხოვრებლად ტყიბულში გადასახლდა... და ეს ამბავი ისე მოხდა, რომ კრედიტორებს არ გაუგიათ. ამიტომ მარკოზ ღვდელი თავისი ფოფოდიათი დასტირის 12 ფუთ ადესის ღვინოს, (რომელიც ირიცხება მახათაძეზე); ნათლია პართენ (ესეც თავისი ცოლით)—1400 ლარიან კრამიტს, რომელიც ირაკლის უსესხებია მისგან; მოსე მღვდელი—23 ფუთ სიმინდს; აპეკუნი თედო—17 ფუთ სიმინდს (ცოლქმარმა როგორ შესჭამეს ამდენი სიმინდი!) და სხვა პატივისცემას; მედუქნე ბესარიონ—11 მანეთის ნისიას.

გარდა ამისა გამზრდელი მამა. მარკოზი აცხადებს ყველას (და უფრო კი ნათესავების) საყურადღებოთ, რომ ჩაეწერონ სანამ გვიან არ არის „ირაკლი მახათაძის მევალეთა სია“-ში. ამის შემდეგ შესაძლებელი იქნება ერთად გამოსვლა და ნოტის გაგზავნა ტყიბულში ირაკლისადმი, რომელიც ტყიბულში „იცინის, იცინის, კვდება სიცილითა“.

ხშირი მოვლენა

— როგორ არის ივანე თქვენი გზების საქმე —კიდევ არ დასრულდა?
— რა დაასრულებს, ჩემო გიორგი; რამდენი ალმასკომის თავმჯდომარე მოვიდა, ყველამ თავისა სახლისაკენ გაიყვანა გზის პლანი და გზას არასოდეს აღარ ელირსა დარულება,

პოლიგრაფტრესტის მე-5-ე სტამბა, კამოს ქ. № 58